

**Фондация
„Български
център за
нестопанско
право“**

**Отчет за
дейността
2006 г.**

Мисията

на БЦНП е да оказва правна подкрепа за развитието на гражданското общество в България.

Кратко описание на БЦНП

Българският център за нестопанско право (БЦНП) е регистриран през 2001 г. като фондация, осъществяваща дейност в обществена полза, вписана в Централния регистър на общественнополезните организации при Министерство на правосъдието.

Целите на БЦНП са да оказва подкрепа за развитието на добра правна рамка и да насърчава прозрачността, отчетността и създаването на подходяща структура на управление сред нестопанските организации в България.

БЦНП е местен партньор на Международния център за нестопанско право и на Европейския център за нестопанско право.

Скъпи колеги и приятели,

През 2006 г. Българският център за нестопанско право отбеляза своя петгодишен юбилей. Следвайки нашите цели, работихме активно в няколко основни насоки. Най-важните от тях са подобряването на законодателството, свързано с нестопанските организации и популяризирането на конкурсите за социални услуги. Важна част от нашата работа беше и подкрепата, която оказваме на Инициативата за укрепване на съдебната система чрез организиране на публични форуми и подкрепа за нестопанските организации, работещи в сферата на съдебната реформа.

По отношение на законодателството годината донесе и първата промяна в Закона за юридическите лица с нестопанска цел от няколко години насам. Надяваме се тази промяна да помогне на много юридически лица с нестопанска цел и да изясни ролята и отговорностите на организациите в обществена полза. Промяната беше изработена на базата на Концепцията за промени в законодателството за юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), подкрепена през 2006 г. от над 400 активни организации.

През 2006 г. се проведе поредния конкурс за разпределяне на бюджетни средства за неправителствени организации. Отново нямаше ясни правила кой може да участва, по какви критерии ще бъде оценяван, каква сума може да получи и в колко проекта може да участва. Затова ние разработихме в диалог с Министерството на правосъдието и Министерството на финансите предложение за промяна в Закона за държавния бюджет за 2007 г., която дава основни критерии и правила за конкурса, които впоследствие следва да се доразвият с конкретни насоки към кандидатите и формуляр за кандидатстване. Добрата новина, че промените бяха приети, беше съпътствана от неприятния факт, че парите за 2007 г. бяха намалени. Ще работим това да се промени за следващите конкурси.

През изминалата година с подкрепата на група от организации, работещи с доброволци, подготвихме и проект на Закон за доброволчеството. Това е една от темите, включени в Концепцията за промени в законодателството за ЮЛНЦ.

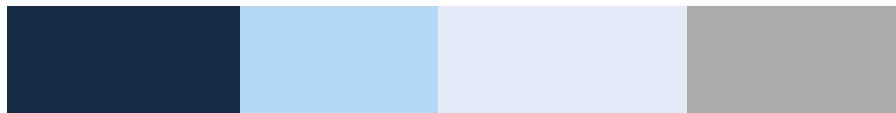
През 2006 г. с финансовата подкрепа на *Каунтърпарт* предоставихме малки грантове за общини, желаещи да прехвърлят доставките на социални услуги на нестопански организации. Въпреки малкия размер на грантовете (до 5000 долара) и изискването за удвояване на сумата от общините, 13 общини бяха финансирани, което доведе до удвояване на социалните конкурси сравнено с периода от 2003 до 2006 г. Това дава надежда, че този тип партньорство може да се развие и е потенциален източник на средства за дейността на нестопанските организации в България.

През 2007 г. ще продължим работата си за подобряване на финансовата устойчивост на неправителствените организации в България, като за целта ще разчитаме на Вашата подкрепа и идеи.

С пожелание за успешна година,

Любен Панов

Директор на Българския център за нестопанско право

Проекти на БЦНП през 2006 г.

- Проект „Оптимистичен поглед към неправителствените организации и местните ресурси“

Проектът се финансира от *Тръста за гражданско общество в Централна и Източна Европа* и се изпълнява в партньорство с Фондация „Помощ за благотворителността в България“. Проектът стартира в началото на 2005 г. и приключи в края на 2006.

Основните области са:

1. Информационен обмен – чрез провеждане на национално годишно изследване на благотворителността, медиен мониторинг, публикации, уеб-портал на благотворителността www.bgblago.com и др.;
2. Развитие на благотворителни модели за индивидуално и фирмено дарителство и обучение и помощ за подкрепящи групи като: настоятелства на домове за деца, лишени от родителски грижи, училища или културни институции, както и скоро създадени обществени фондове, и други;
3. Повишаване на доверието към неправителствените организации чрез по-добро управление и партньорство с местните власти чрез проучване на практиките за управление на НПО в България и малки грантове за подобряване на взаимоотношенията между НПО и местните власти;
4. Разработване на единна стратегия за по-благоприятно законодателство за неправителствени организации в България;
5. Организиране на застъпническа кампания за законодателни промени в основните области определени от стратегията.

Няколко приоритета бяха определящи за работата на БЦНП по проекта през 2006 г.:

Подобряване на правната рамка за ЮЛНЦ

Съвместните усилия на българските неправителствени организации за подобряване на правната рамка за юридическите лица с нестопанска цел в България бяха увенчани с успех. Резултатите от

проучването на правните проблеми на НПО, проведено през 2005 г., послужиха на БЦНП за разработване на Предложения за изменения и допълнения на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), които бяха поставени на широко обсъждане сред организациите от цялата страна. Те бяха съгласувани и с Централния регистър при Министерство на правосъдието, Съвета по законодателство към Министерство на правосъдието и ресорния заместник-министър на правосъдието, от които получиха подкрепа.

В средата на май 2006 г. окончателно одобреният законопроект беше внесен в Парламента от народните представители Донка Михайлова, Иво Атанасов и Лютви Местан, като 4 месеца и половина след това бе приет и е в сила от 3 октомври 2006 г.

Най-важните промени в изменения ЗЮЛНЦ са:

- Отпадане на абсолютното задължение за свикване на Общо събрание на сдружение чрез Държавен вестник. Общо събрание ще може да се свиква по ред, предвиден в устава на Сдружението и само ако липсва такъв ред – чрез публикуване на покана в Държавен вестник;
- Предвиден е нов двумесечен срок за вписване в Централния регистър на новорегистрираните организации в обществена полза, както и нов срок, който е 1 година, считано от 3 октомври 2006 г., за вписване в Централния регистър на ЮЛНЦ, които преди измененията на закона, са регистрирани в съда като организации за извършване на общественополезна дейност, но са пропуснали да се регистрират в Централния регистър;

На 12 декември 2006 г. в Центъра за култура и дебат „Червената къща“ БЦНП представи измененията в Закона за юридическите лица с нестопанска цел

- Уредени са нови правила за отчетност и прозрачност на вписаните в Централния регистър ЮЛНЦ. От 2007 година, вписаните в Централния регистър при Министерство на правосъдието ЮЛНЦ, в годишния си доклад пред регистъра следва да включват информация и за вида, размера, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите;
- Регламентирано е ново основание за заличаване на вписани ЮЛНЦ в Централния регистър. Вписаните в Централния регистър ЮЛНЦ могат да бъдат заличени от него, ако две поредни години не представят в срока по закон – до 31 май, годишна информация за дейността си. Преди да наложи тази санкция, обаче, министърът на правосъдието е длъжен да изпрати писмено уведомление до юридическото лице с нестопанска цел, в което да определи допълнителен срок за представяне на информацията, след който, ако тя не бъде представена, вписването се заличава.

Добро управление на НПО

През май 2006 г. БЦНП направи представяне на книгата „Проучване на практиките на управление на НПО в България“. Изданието се състои от две части. Първата част е представително социологическо проучване на практиките на управление на НПО в България, проведено от Института за маркетинг и социални изследвания MBMD на терен в края на 2005 г. Социологическото проучване дава добра представа за състоянието на сектора на неправителствените организации у нас, които все още разчитат основно на чуждестранно финансиране и са преобладаващо с ограничени бюджети.

Втората част на изданието включва анализ на действащите законови изисквания за структурата, вътрешни правила, забрани за конфликт на интереси и други, отнасящи се към управлението на НПО. Тази част ще е полезна за всички действащи НПО, защото систематизира различните законови текстове. През август 2006 г. БЦНП издаде проучването и на английски език.

То е публикувано и на интернет страницата на БЦНП, където може да се запознаете с него в рубриката „Анализи“ от раздел „Анализи и публикации“.

Бюджетни субсидии за НПО

Един от сериозните проблеми, установен при проучването на правните проблеми на НПО през 2005 г., беше недостатъчно прозрачното разпределяне на бюджетните субсидии, отпускани на определен списък от организации и финансовият резерв, предоставян на конкурсен принцип за проекти на общественополезни организации. В тази връзка, в началото на 2006 г. в София се проведе среща за обсъждане на съвместни стъпки и действия за постигане на равнопоставеност и прозрачност при отпускането на субсидии за юридическите лица с нестопанска цел от държавния бюджет. Дискусията беше организирана по инициатива на БЦНП, Болкан Асист, Център за независим живот, Фондация „Помощ за благотворителността в България“ и Каунтърпарт – България. На срещата присъстваха представители на повече от 15 организации, които се обединиха около становището, че е належаща промяна в практиката на държавата за ежегодно предоставяне на преки бюджетни субсидии за определен списък от организации, както и че е необходимо въвеждането на ясни и прозрачни правила за провеждането на конкурса за предоставяне на субсидии за обществено значими проекти на организации в обществена полза. Беше взето решение да се изчакат резултатите от тазгодишния (2006 г.) конкурс за проекти, след което да стартира кампанията за въвеждане на ясни правила за финансиране на ЮЛНЦ от държавния бюджет.

Поради забавянето на процедурата по финансиране на проектите в началото на септември беше организирана работна група с участието на представители от Българския център за нестопанско право, Фондация „Помощ за благотворителност в България“, Министерство на правосъдието, Централния регистър при МП, Министерство на финансите и Министерски съвет. Работната група разработи и примерни Насоки и Формуляр за кандидатстване за бюджетни средства през 2007 г. За да бъде поставена добра законова основа за разработените правила, Българският център за нестопанско право разработи предложения към Законопроекта за държавния бюджет за 2007 г. Предложенията бяха приети от Парламента през декември 2006 година.

Законодателство за 1%

Във връзка с търсенето на нови механизми за финансова устойчивост на НПО в България и като продължение на инициативата за законодателни промени в данъчното третиране на дарителите, стартираше през септември 2005 по повод на благотворителните кампании в помощ на засегнатите от наводненията региони, през май 2006 г. БЦНП организира семинар-дискусия на тема: „Закон за 1 % – механизми и практики“. Участници бяха представители на неправителствени организации от София.

На семинара Катерина Хаджи-Мицева от Европейския център за нестопанско право (Унгария) представи европейския опит и практики, свързани със „Законите за 1%“, а Милан Андрейкович от първия Словашки център за услуги за неправителствени организации (Словакия) запозна участниците с положителните и отрицателни страни от въвеждането на законовия механизъм на процентната филантропия в Словакия.

Икономистът Цветан Хаджийски представи анализ на икономическия ефект от евентуалното въвеждане на законодателство за 1 % в България.

Доброволчество

През 2006 г. Българският център за нестопанско право започна изготвянето на Проектозакон за доброволството със създаването на експертна група от юристи. Европейският център за нестопанско право и БЦНП изготвиха и анализ на правната рамка за доброволството в други европейски страни, който послужи за основа на работата на експертната група. Работата в групата беше наблюдавана от водещи нестопански организации, работещи с доброволци и запознати с проблемите на доброволството от цялата страна, които редовно на специално организирани форуми имаха възможност да изкажат мнението си и да отправят препоръки към изготвящите законопроекта. Сред тези организации бяха Българският червен кръст, Сдружение „Зелени Балкани“ – Пловдив, Национален алианс за работа с доброволци, ИМКА, мрежата Блуинк, CVS – България, Федерация Каритас, Корпусът на мира. Окончателният вариант на закона бе одобрен от организациите, участващи в консултативните срещи през декември 2006 г. Предвижда се проектът да бъде разпространен сред неправителствените организации за становища и подкрепа, като впоследствие доброволческите организации ще организират и застъпническа кампания за приемането му.

Конкурс за малки грантове

През юни 2006 бе организиран конкурс за малки грантове за общини и юридически лица с нестопанска цел с общ бюджет 10 000 лева, като максималния размер на финансирането бе 2000 лв. Бяха подкрепени дейности по изготвянето на местни наредби за партньорство между нестопанските организации и общината, и организиране на кампании за местни каузи, които включват инициативи за подобряване на диалога между общината и нестопанските организации. Бяха одобрени проектните предложения на Община Пазарджик; Община Тунджа; Асоциация на родителите на деца с церебрална парализа – Варна; Сдружение „Партньори – Самоков“ и „Клуб на НСО“ – Търговище.

• Проект „Инициатива за укрепване на съдебната система в България“

През 2006 г. БЦНП, съвместно с Международния център за нестопанско право продължи участието си по проекта Инициатива за укрепване на съдебната система, финансиран от Американската агенция за международно развитие (ААМР).

През януари и февруари БЦНП взе участие в организацията на Конституционни форуми с участието на представители на парламентарно представените политически сили, висши български магистрати, представители на граждански организации, а на втория форум специални гости бяха специалисти и преподаватели по конституционно право и организация на съдебна система от Италия и Испания. Проявите бяха посветени на предложената трета поправка на Конституцията на Република България и нейното отражение върху съдебната система. Българският център за нестопанско право подпомогна финансово и Института по нормотворчество за подготовка на коментар към предложенията за конституционни промени, както и провеждане на фокус групи с адвокати и представители на съдебната власт.

Между 12 и 14 юни БЦНП съвместно с Ийст Вест Менеджмънт Институт организира обучение по набиране на средства за български неправителствени организации, работещи в областта на съдебната реформа и/или дейността на съдебната система. Основната цел на проявата беше да съдейства за постигане на организационна и финансова стабилност на местните НПО чрез предоставяне

на знания и опит в набиране на средства (fundraising). За учител беше поканен Балаш Шатор – Директор на Фондацията за развитие на гражданското общество – Унгария, която е организатор на най-големите регионални конференции за набиране на средства в Централна и Източна Европа.

На 4 юли БЦНП организира работен семинар за народни представители на тема „Оценка за въздействие на законодателството“. На семинара бяха представени българската и европейската законодателна практика и опит в тази сфера. Основни лектори бяха проф. Алан Пейдж, професор по публично право в Университета Дънди, Шотландия, и г-р Иво Христов – правен съветник към Комисията по правни въпроси в 40-ото Народно събрание.

В средата на септември БЦНП организира обучение по застъпничество за НПО, работещи в сферата на съдебната реформа в България. Обучаваните бяха представители от неправителствени организации, спечеле

Балаш Шатор и Любен Панов като обучители по застъпничество

лили малки грантове по програмата за финансиране на Ийст Вест Менеджмънт Институт, които бяха запознати с понятието за застъпничество в Централна и Източна Европа и България, със застъпническия процес, както и с опита и резултатите от провеждани застъпнически кампании в региона и България. Обучители бяха Балаш Шатор – Фондация за развитие на гражданското общество – Унгария и Любен Панов от БЦНП.

В средата на годината БЦНП в партньорство с Фондация „Програма достъп до информация“ започна нова инициатива, посветена на достъпа до информация в съдебната система. В рамките на инициативата беше разработен анализ на действащото законодателство в България, свързани с достъпа до информация в съдебната система. Бяха проведени 2 фокус-групи със съдебни журналисти и юристи, на които бяха обсъдени основните заключения от анализа, както и направените на негова база предложения за изменение на законодателството с цел подобряване на достъпа до информация в съдебната система. Анализът и законодателните препоръки бяха поставени на широко обсъждане сред заинтересованите лица и институции от съдебната система.

• Проект „Социално договаряне“

През 2006 г. БЦНП в партньорство с Каунтърпарт Интернешънъл – България, продължи активно да работи в рамките на проекта „Социално договаряне“ по посока насърчаване на децентрализацията на социалните услуги чрез укрепване на публично-частните партньорства между местна власт и НПО. Проектът приключи успешно през август 2006 г.

Работна група с експерти на БЦНП като част от Международната конференция по социално договаряне, проведена през май 2006

Проектът имаше за цел развиване на процеса на социално договаряне в общините чрез стимулиране на възлагането на социални услуги от местната власт на нестопански организации. Екипът по проекта подпомага местните власти да организират конкурси по реда на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, чрез които се възлага предоставянето на социални услуги. Важен компонент на проекта беше повишаването на капацитета на основните участници в процеса на социално договаряне, като се организираха обучения за местни неправителствени организации, представители на общините и държавни институции за запознаването им с възможностите, които дава актуалната правна рамка. Подготвеният аналитичен доклад от експертите на БЦНП представи правната рамка и механизма за финансиране на социални услуги в България.

Основните инициативи през 2006 г.:

- Правна и техническа помощ при организирането на конкурси, чрез които се възлага предоставянето на социални услуги на НПО;
- Подготовка на наръчник по социално договаряне – „Пътеводител на социалното договаряне“;
- Малки грантове.

Най-съществената част от програмата „Социално договаряне“ бе организирането на Конкурс за малки грантове за общини в края на 2005 г. Процедурата по избор на общини партньори протече през януари 2006 г., а през февруари бяха подписани договорите за финансиране на общините, организиращи конкурси за възлагане на социални услуги.

В периода април–май бяха проведени 13 конкурса за възлагане на социални услуги. Бяха организирани 3 обучения за общински служители по социално договаряне.

Резултатите на Конкурса за малки грантове:

- 13 финансирани проекта на общини;
- 63 658 щатски долара предоставени от проекта;
- 175 332 щатски долара привлечени средства;
- 10 от услугите са местни дейности (финансирани от местните бюджети);
- 11 от услугите са новоразкрити.

През май се проведе и двудневна международна конференция, на която бяха представени добрите практики на публично-частното партньорство в социалната сфера в страните членки на ЕС. Конференцията бе организирана от БЦНП, Уърлд Лърнинг, Каунтърпарт Интернешънъл – България, Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) и Фондация „Партньори България“. На конференцията бяха поканени лектори от Полша, Унгария и Германия. Над 120 представители на местна власт, НПО и гържавни институции взеха участие в мероприятияето. Събитието бе открито от Иванка Христова, заместник-министър на труда и соци-

алната политика, Майкъл Фриц, ръководител на мисията на ААМР в България и Гинка Чавдарова, изпълнителен директор на НСОРБ.

Опитът на Проекта бе обобщен в наръчник – Пътеводител на социалното договаряне. Наръчникът прави подробен анализ на правната рамка за възможните механизми за възлагане на социални услуги на частни доставчици. Книгата представя максимално достъпно процедурата, която следва да спазват общинските администрации, когато организират конкурс за възлагане на социални услуги.

- **Проект „Нови перспективи пред уязвимите групи – подобряване на качеството за социалните услуги и подкрепа за социалните предприятия“**

Проектът, изпълняван в партньорство с Фондация „Програмен и аналитичен център за европейско право“ (ПАЦЕП), стартира през декември 2004 г. и приключи през май 2006 г. Основната му цел е преодоляване на изолацията на социално уязвимите групи, което ще бъде постигнато чрез работа в две насоки: създаване на благоприятна среда за развитие на социални предприятия и създаване на механизъм за контрол на качеството при предоставяне на социални услуги.

Ключовите дейности на проекта през 2006 г. бяха свързани с изготвянето на предложения за законодателни промени за подкрепа на социалните предприятия и подобряване контрола върху качеството на социалните услуги. Бяха сформирани две експертни групи с представители на Министерство на финансите и Агенция

за социално подпомагане. След изработване на проектите за законодателни изменения бяха организирани работни срещи в страната, на които заинтересовани лица – представители на институции и местни нестопански организации, имаха възможност да представят своите препоръки и коментари върху текстовете. Темата имаше силен медиен отзвук, както в национални ежедневници, така и по места. Беше организирана заключителна конференция, на която присъстваха над 60 участника, които подкрепиха направените предложения.

- **Проект „Социални услуги в замяна на нови работни места (СЕЙН)“**

През 2006 г. експерти на БЦНП участваха в работна група, чиято цел бе да подготви проект на критерии и стандарти за оценка на качеството на услугата „социален асистент“. Инициативата бе част от Проект СЕЙН и подкрепена от Програма за развитие на ООН. Резултат от дейността на работната група бе подготовка на законодателни предложения за стандарти за услугата „Социален асистент“ и допълнителни критерии разработени в отделна методология. Предложенията бяха обсъдени на поредица от кръгли маси с представители на централната власт и доставчици на социални услуги.

- **Проект „Решаване на практическите проблеми при децентрализация на социалните услуги“ – проект на Фамилия „Социални политики“**

БЦНП взе активно участие в проекта на фамилия „Социални политики“, подкрепен от Институт „Отворено общество“ и Тръста за гражданско общество в Централна и Източна Европа. Проектът

цели да насърчи процеса на децентрализация на социалните услуги в България чрез провеждане на активна застъпническа кампания от фамилия „Социални политики“. В рамките на проекта бе изготвен стратегически документ – Концепция за насърчаване на реформата, представящ актуалните проблеми, които възпрепятстват реалната децентрализация на социални услуги и възлагането им на външни доставчици, както и

възможните решения, които следва да се приложат. След подготовката на документа бе проведена активна кампания по места, като бяха организирани 5 срещи с представители на регионални сдружения на общините, за да бъде потърсена тяхната подкрепа за кампанията и концепцията. НСОРБ също подкрепи инициативата. Бяха проведени и редица срещи с институции на централната власт и им бе представена Концепцията на фамилията. Кампанията получи широко медийно отразяване по места, както и на национално ниво (бяха публикувани статии във в. „Дневник“ и сайта Mediapul). В началото на 2007 г. предстои провеждане на кръгла маса с всички заинтересувани страни – институции, общини и НПО – за да бъдат потърсени общи решения за насърчаване на процесите на децентрализация и изграждане на публично-частни партньорства.

- **Проект: Българските нестопански организации на прага на присъединяването – подкрепа за устойчивост**

През 2006 г. в рамките на проект по програма ФАР „Развитие на гражданското общество“ 2003 БЦНП в партньорство с Фондация ПАЦЕП проведе обучения по застъпничество и по финансиране на НПО от европейски фондове.

Основните цели на обученията бяха: съдействие за постигане на организационна и финансова стабилност на местните НПО, като

улесни достъпа им до качествени обучения, свързани с провеждане на застъпническа дейност, активно участие в създаването на публично-частни партньорства, кандидатстване и изпълнение на проекти, финансирани от Европейски програми.

Проектът продължи от януари до септември, като през този период бяха организирани обучения в 6 града – София, Пловдив, Бургас, Варна, Русе, Враца. В рамките на проекта беше изготвен и издаден наръчник по застъпничество и финансиране на НПО от европейски фондове.

Обучителните семинари предоставиха теоретична подготовка и практически умения по всички основни аспекти на застъпническата дейност и кандидатстването и изпълнението на проекти, финансирани от европейски програми. Програмата на обучението включи следните основни теми: стратегии по застъпничество; създаване на партньорства с публични институции; ролята на НПО в процеса на присъединяване към ЕС и след присъединяването; финансиране за НПО от европейски фондове; законодателен процес и решения на национално и местно ниво; граждански контрол и защита срещу административен произвол.

КОНСУЛТАНСКА ПОМОЩ И ОБУЧЕНИЕ

• Консултации

През 2006 г. екипът на БЦНП продължи да предоставя консултации за българските НПО. Общият брой на организациите, на които експертите на БЦНП предостави помощ през 2006 г. е 255, като в това число се включват 48 съдебни регистрации и пререгистрации, 132 консултации, подготовката на 58 заявления за Централния регистър за организациите в обществена полза и др. Най-често задаваните въпроси към експертите на БЦНП са свързани с управление на НПО, структура и органи, стопанска и нестопанска дейност извършвана от НПО, данъчно облагане, облекчения за дарители, социални услуги, предоставяни от НПО, организиране на конкурси по реда на Закона за социално подпомагане и правилника за неговото прилагане.

• Обучения

През 2006 г. БЦНП организира редица прояви, конференции и обучения. От тях 25 са организирани самостоятелно от БЦНП, а експер-

ти на БЦНП бяха поканени като лектори в над 15 обучения и мероприятия на различни тематики, свързани с правната рамка на ЮЛНЦ в България. Семинарите и обученията бяха проведени в: София, Бургас, Стара Загора, Русе, Варна, Враца, Пловдив, Благоевград, Трявна, Пазарджик, Хасково, Асеновград. Темите, които бяха предмет на обучение и обсъждане в различен формат (конференции, семинари, работни срещи) включват: актуална правна рамка на предоставянето на социални услуги в България, социално договаряне, регламентация на социалните предприятия – сравнителен анализ и българско законодателство, обща правна рамка на ЮЛНЦ, данъчно облагане на ЮЛНЦ и техните дарители, уредба на доброволчеството, защита от дискриминация и европейски практики, застъпничество и застъпнически кампании, добро управление на НПО, процентна филантропия (законодателство за 1%), бюджетни субсидии за НПО и др.

• Учебно пътуване

През 2006 г. БЦНП бе домакин и организатор на учебно пътуване на група юристи от Таджикистан и Узбекистан, изпратени от Международния център за нестопанско право. В рамките на петдневното си

обучение им бе представена правната рамка и основните инициативи на НПО в България, както и бяха организирани срещи с представители на държавни институции, местна власт и лидери на водещи НПО.

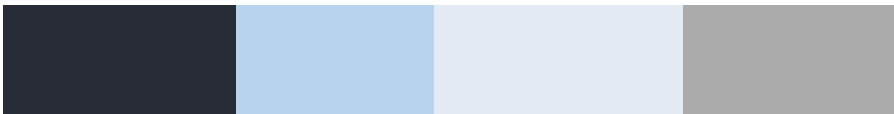
• bcni.org

През 2006 г. БЦНП модернизира сайта си, който стана много по-лесно достъпен и удобен за ползване. Беше разширена значително и базата от информация, която редовно се публикува и актуализира. БЦНП продължи да информира посетителите на сайта за всички актуал-

ните събития в НПО сектора. Новините дават информация за най-новите законодателни промени, касаещи нестопанските организации, за текущи конкурси за финансиране, за инициативи, свързани с дейността на нестопански организации, партньори на БЦНП от цялата страна. Актуалната информация прави сайта изключително атрактивен и нивото на неговата посещаемост значително се увеличи в сравнение с 2005 г.

Форумът към сайта дава възможност на всички посетители да задават интересующи ги въпроси от по правната уредба на ЮЛНЦ, както и своевременно да получат отговор от експертите на БЦНП. Откъси от всички издания и правни анализи, изготвяни от експертите в центъра, също се публикуват на страницата. Нормативната база е актуална и достъпна и на английски език.

СЪВМЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ С ПАРТНЬОРСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

• Споразумение за сътрудничество с БАМИЗ

През 2005 г. БЦНП и Българската асоциация за лица с интелектуални затруднения (БАМИЗ) сключиха споразумение за партньорство, с което се ангажират да си предоставят взаимна подкрепа по проекти, обучения, инициативи в социалната сфера. През 2006 г. продължиха съвместните инициативи на двете организации – експерти на БЦНП предоставяха правна помощ за някои от структурите на БАМИЗ по повод различни въпроси, свързани с устройството и механизма на вземане на решения на ЮЛНЦ, както и възможностите за социално договаряне и изграждане на публично-частни партньорства между НПО и местна власт в социалната сфера. Бяха организирани и две обучения съвместно с БАМИЗ на тема „Защита от дискриминация за лица с интелектуални затруднения и европейски практики в тази посока“.

• Фамилия „Социални политики“

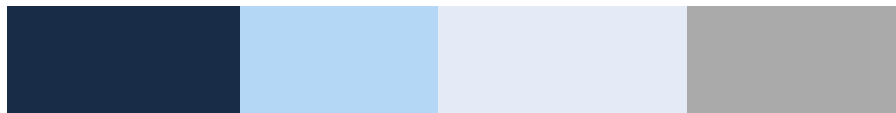
През 2005 г. Институт „Отворено общество“ инициира създаването на Фамилия „Социални политики“. Членове на Фамилията са 16 организации с доказан опит в социалната сфера, сред които: Български център за нестопанско право, Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения, Фондация „Инициатива за здраве“, Фондация „Здравни проблеми на малцинствата“, Глобална инициатива в психиатрията (Женевска инициатива в психиатрията), Национален ромски център „Св. Георги“, Каритас – България, Фондация „Всяко дете“, Сдружение „Самаряни“, Фондация Покров Богородичен, Фондация „Щедро сърце“, SOS Детски селища, Фондация „Помогни на нуждаещите се“, Институт за социални дейности и практики, Асоциация на социалните предприятия в България, Фондация „Партньори България“.

Целта на фамилията е да обедини усилията на организациите за решаване на актуалните проблеми в социалната сфера. БЦНП бе координатор на работата на Инициативния комитет, който имаше за

цел да подготви създаването на Фамилията и да определи нейната бъдеща структура.

- **Споразумение с
Фондация за развитие на читалищата**

През 2006 г. БЦНП сключи споразумение за предоставяне на правна помощ на читалища от цялата страна, които участват в националната мрежа на Фондация за развитие на читалищата – дългогодишен партньор на БЦНП. В рамките на споразумението експерти на БЦНП съветват читалищата по различни юридически казуси във връзка с дейността им. Консултации се предоставят писмено, по телефон или електронна поща. Членове на читалищната мрежа са над 300 читалища от цялата страна.

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА МЕЖДУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ

• Социално предприемачество

Темата за социалното предприемачество става все по-актуална в страната ни и нестопанските организации, които се насочват към този сектор на социалната икономика започват да играят важна роля при развитието на ефективна социална политика. Във връзка с подобряване на капацитета на организацията в тази сфера експерти на БЦНП посетиха редица международни форуми, посветени на развитието на социалната икономика и социалните предприятия в европейска перспектива, на които имаше възможност да се съберат редица добри практики, приложими и за българската среда. Такива мероприятия бяха: Международната конференция през май, организирана във Варшава по програма EQUAL на Европейски социален фонд – инициатива, която имаше продължение през декември в Рим, както и конференцията в Белград от юли, посветена на възможностите за популяризиране на концепцията за социалното предприемачество в региона на Централна и Източна Европа.

• Защита от дискриминация за лица с интелектуални затруднения

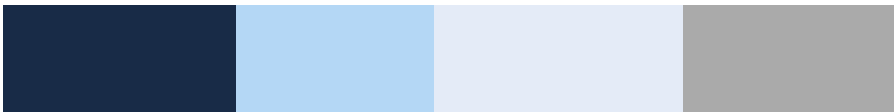
Експерти от БЦНП взеха участия в международни конференции, свързани с правата на лицата с интелектуални затруднения, които са инициатива на Inclusion Europe – европейска мрежа на организации, които работят за такива обществени групи. Конференциите се проведоха в Прага и Брюксел. Темата за защита гражданските права на лицата с интелектуални затруднения и подобряване прилагането на антидискриминационното законодателство у нас става все по-актуална и БЦНП успя да натрупа през 2006 г. значителна експертиза в тази сфера.

- **Международни конференции**

Директора на БЦНП Любен Панов участвува в конференция посветена на понятието обществена полза и статута на тези организации в Централна и Източна Европа, проведена в Словакия през май 2006 г. БЦНП беше поканен на срещата на партньорите на Тръста за гражданско общество в Централна и Източна Европа проведена през октомври в Будапеща, както и в годишната среща на Grantmakers East Group в Белград.

- **Други**

Българският център за нестопанско право е член на Европейският благотворителен комитет за ДДС (ECCVAT) от 2005 г.

ПУБЛИКАЦИИ

- **Проучване на практиките на управление на НПО в България**

Публикацията представлява проучване за различните начини, по които са устроени и управлявани нестопанските организации у нас. За изследването е използвана модерна методика, която бе предоставена от BoardSource – международен ресурсен център за практическа информация, свързана с неправителствени организации. Публикацията е на български и английски език.

- **Система за контрол на социалните услуги. Уредба на социалните предприятия – предложения за промени в законодателството**

Публикацията е изготвена в рамките на проект, изпълняван по програма ФАР „Развитие на гражданското общество“ 2002, и съдържа предложенията за законодателни изменения за подкрепа дейността на социалните предприятия, както и изготвения механизъм за контрол върху социалните услуги. В края на изданието има откъси от нормативни актове, които имат отношение към темата.

- **Правен режим на социалните услуги в България**

Книгата бе издадена за първи път през 2004 г. Второто ѝ издание, допълнено и актуализирано, е подготвено като отговор на големия

интерес към социалните услуги и възможностите за децентрализация в тази сфера. Книгата е издадена с подкрепата на Институт „Отворено общество“ – София.

• Пътеводител на социалното договаряне

Като резултат от успешната дейност в рамките на проекта „Социално договаряне“ беше изготвен аналитичен материал върху правната рамка на процеса на социално договаряне и механизма за финансиране на социални услуги в България. В наръчника се представят концептуалните проблеми на децентрализацията на социалните услуги, както и добри практики от процеса на социално договаряне в български общини. Със своите аналитична част, предложения и препоръки, Пътеводителят на социалното договаряне ще е полезен както за непосредствено участващите в процеса общини и НПО, така и за централните публични институции, които изработват политики в областта на социалната сфера.

• Данъчно облагане на юридически лица с нестопанска цел

Публикацията се издава за втори път и отразява актуалното законодателство към януари 2006 г. Книжката обяснява на достъпен език нормативните разпоредби, свързани с режима на данъчно облагане на юридическите лица с нестопанска цел. Новото издание включва разгледаните в предходното издание въпроси, но систематизирани по нов начин и обогатени с нови примери. Съществена част от второто издание е трактовката на новите моменти от данъчната уредба на ЮЛНЦ за 2006 г., свързана с измененията в материалните данъчни закони, приемането на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

и съответно промяната в процедурата относно регистрацията на лицата за целите на данъчното облагане.

Резюме на изданието е публикувано на интернет страницата на БЦНП.

• Закон за юридическите лица с нестопанска цел – въпроси и отговори

Изданието включва последния пълния текст на Закона за юридическите лица с нестопанска цел с последните промени в него, в сила от 3 октомври 2006 г., както и аналитично-практическа част, представена във формата на 48 въпроса и отговора към тях, с които се дава тълкуване на най-често задаваните въпроси свързани с прилагането на закона.

Целта на изданието е да служи като практически наръчник за лица, работещи в български неправителствени организации, както и за юристи и експерти, които имат интерес в областта на основната правна рамка за юридически лица с нестопанска цел.

СТРУКТУРА И УПРАВЛЕНИЕ

НАСТОЯТЕЛСТВО – върховен орган

Дейвид Мур – председател

Вяра Мукова–Тонева

Стефан Клингелхофър

Иво Христов

Любен Панов – директор, член по право

ЕКИП

Любен Панов – директор

Александър Йоловски – организационно развитие

Мира Иванова (01.06 – 06.06),

Надя Лазарова (07.06 – 12.06) – счетоводство

Тони Димов – правен консултант

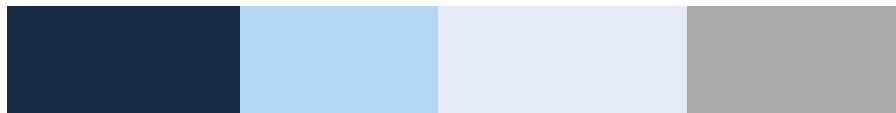
Надя Шабани – правен консултант

Мариета Димитрова – правен консултант

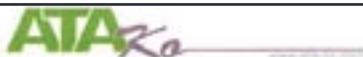
Андриана Петрова – юрисконсулт

Димитър Бурнев – юрист

Атанас Славов – юрист

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До
Ръководството Собствениците
на Фондация "Български център за нестопанско право"
София

Ние извършваме одит на приложените финансов отчет на "Български център за нестопанско право" (Фондацията), включващ счетоводния баланс към 31 декември 2006 г. и отчет за приходите и разходите, отчет за промените в собствения капитал, отчет за прегледните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществения счетоводни политики и другите пояснителни приложения (от стр.8 до стр.15)

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовите отчети, които да не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основано се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доскоко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и същественията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одитора вема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на фондацията, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на фондацията. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Смятаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразяването от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти финансовото състояние на Фондация "Български център за нестопанско право" към 31 декември 2006 г., както и нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия.

12.03.2007 г.

София

За "АТА КО" ЕООД:

Радосвета Василкина
Дипломиран експерт-счетоводител

Идентификационен номер: 83158615

София 1404, ул. Калитанински път 70, тел.: 021878 00 00, факс: 021878 47 84

е-поща: atako@atako.com, atako@at.atako.com, atako@at.atako.com

БАЛАНС

на БЦНП към 31.12.2006 г. (в хиляди лева)

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Сума	
	Текуща година	Предходна година
АКТИВ		
А. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ		
I. Дълготрайни материални активи		
<i>1. Компютри, стопански инвентар</i>	3	6
ОБЩО ЗА ГРУПА I	3	6
II. Дълготрайни нематериални активи		
<i>1. Програмни продукти</i>	1	1
ОБЩО ЗА ГРУПА II	1	1
III. Дългосрочни финансови активи		
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ А	5	8
Б. КРАТКОТРАЙНИ АКТИВИ		
I. Вземания		
<i>1. Предоставени аванси по проекти</i>		21
ОБЩО ЗА ГРУПА I		21
II. Парични средства		
<i>1. Парични средства в брой</i>		1
<i>2. Парични средства в безсрочни депозити</i>	124	133
ОБЩО ЗА ГРУПА II	124	134
III. Разходи за бъдещи периоди		
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ Б (I+II+III)	124	155
СУМА НА АКТИВА (А+Б)	129	163
ПАСИВ		
РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ		
А. СОБСТВЕН КАПИТАЛ		
I. Основен капитал		
II. Резерви		
<i>1. Целеви резерви</i>	66	47
<i>в т.ч. общи резерви</i>	22	1
ОБЩО ЗА ГРУПА II	66	47
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ А (I+II)	66	47
Б. ДЪЛГОСРОЧНИ ПАСИВИ		
I. Финансирания	4	4
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ Б (I+II)	4	4
В. КРАТКОСРОЧНИ ПАСИВИ		
I. Краткосрочни задължения		
<i>1. Данъчни задължения</i>	3	
<i>2. Задължения към персонал</i>	1	
ОБЩО ЗА ГРУПА I	4	
II. Финансирания	55	112
ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ В (I+II)	59	112
СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В)	129	163

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

на Фондация БЦНП към 31.12.2006 г. (в хиляди лева)

Наименование на разходите	Текуща година	Прегходна година
I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА		
A. Разходи за регламентирана дейност		
<i>1. Разходи по проекти</i>	329	213
ВСИЧКО A:	329	213
Б. Административни разходи		20
ОБЩО I	329	233
II. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ		
<i>1. Отрицателни курсови разлики</i>		
<i>2. Други разходи по финансови операции</i>	8	
ОБЩО II	8	
III. ОБЩО РАЗХОДИ	337	233
IV. РЕЗУЛТАТ	22	18
ВСИЧКО (III+IV)	359	251

Наименование на приходите	Текуща година	Прегходна година
I. ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА		
A. Приходи от регламентирана дейност		
<i>1. Приходи от дарения под условие</i>	332	233
ОБЩО I	332	233
II. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ		
<i>1. Приходи от лихви</i>	3	3
<i>2. Положителни курсови разлики</i>		5
ОБЩО II:	3	8
III. ПЕЧАЛБА ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	24	10
IV. ОБЩО ПРИХОДИ	359	251
ВСИЧКО (IV)	359	251